

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 • 50 • 2009

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «ЖУЖА ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF ZHUZHА v. UKRAINE)**

(Заява № 595/08)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

6 жовтня 2011 року

Це рішення є остаточним, але воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Жужа проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи комітетом, до складу якого увійшли:

Боштьян М. Зупанчіч (Bostjan M. Zupancic), Голова,
Ганна Юдківська (Ganna Yudkivska),
Ангеліка Нусбергер (Angelika Nußberger), судді,
та Стівен Філліпс (Stephen Phillips), *заступник Секретаря секції*,
після обговорення за зачиненими дверима 13 вересня 2011 року
вносить таке рішення, яке було ухвалено у той же день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу розпочато за заявою (№ 595/08), поданою проти України до Суду 5 грудня 2007 року на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянином України паном Віктором Георгійовичем Жужею (далі — заявник).

2. Уряд України (далі — Уряд) представляла його Уповноважений — пані Валерія Лутковська з Міністерства юстиції.

3. 12 липня 2010 року Голова п'ятої секції вирішив повідомити про заяву Уряд. Відповідно до Протоколу № 14 заяву було передано комітету з трьох суддів.

ФАКТИ**ОБСТАВИНИ СПРАВИ**

4. Заявник народився у 1947 році і проживає у місті Дніпропетровську.

5. 9 березня 1995 року він звернувся до Амур-Нижньодніпровського районного суду міста Дніпропетровська (далі — районний суд) із позовною заявою про захист честі та гідності до пані М., працівника місцевого органу влади.

6. 27 березня 1996 року районний суд залишив позов заявника без розгляду. 19 вересня 1996 року суд також залишив без розгляду апеляційну скаргу заявника на вищевказану ухвалу.

7. 4 травня 1998 року за протестом, внесеним заступником Голови Верховного Суду, Дніпропетровський обласний суд скасував ухвалу від 27 березня 1996 року та направив справу на новий розгляд.

8. 19 жовтня 1999 року районний суд постановив рішення у справі. 20 грудня 1999 року обласний суд поновив строк для подання заяви-

ком касаційної скарги на вищезазначене рішення, скасував його та направив справу на новий розгляд.

9. 15 вересня 2006 року районний суд частково задовольнив позов заявника та стягнув з пані М. певну суму відшкодування моральної шкоди на користь заявника.

10. 10 жовтня 2006 року заявник подав апеляційну скаргу на вищезазначене рішення. 19 жовтня 2006 року апеляційний суд надав заявнику строк для приведення його апеляційної скарги у відповідність до процесуальних вимог. Після цього 17 січня 2006 року апеляційний суд відмовив у задоволенні апеляційної скарги як необґрунтованої.

11. 17 березня 2007 року заявник подав касаційну скаргу. 5 квітня 2007 року Верховний Суд надав заявнику строк для приведення його касаційної скарги у відповідність до процесуальних вимог. Після цього 26 червня 2007 року Верховний Суд відмовив у відкритті касаційного провадження за скаргою в зв'язку з її необґрунтованістю.

12. У ході провадження заявник кілька разів уточнював свої позовні вимоги. Вісім разів розгляд справи було відкладено через неявку заявника, його представника або обох сторін, або на вимогу представника заявника, що затягнуло провадження приблизно на вісім з половиною місяців.

13. Тринадцять разів розгляд справи було відкладено через неявку відповідача або її представника, відсутність судді або з невказаних причин. З 23 жовтня 2003 року до 14 липня 2006 року провадження було зупинено через хворобу відповідача.

ПРАВО

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

14. Заявник скаржився за пунктом 1 статті 6 та статтею 13 Конвенції на тривалість провадження у справі. Суд вважає, що ця скарга має розглядатися виключно за пунктом 1 статті 6 Конвенції, що у відповідній частині передбачає:

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом, ..., який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

15. Уряд не погодився з твердженням заявника, зазначаючи, що справа була складною і що заявник сприяв загальній тривалості провадження.

16. Період, що має братися до уваги, розпочався лише 11 вересня 1997 року, коли набуло чинності визнання Україною права особи

на індивідуальну заяву. Проте, при оцінці розумності строку, що минув після цієї дати, має враховуватися стан провадження на той час. З 11 вересня 1997 року до 4 травня 1998 року провадження не тривало (див., наприклад, рішення від 11 грудня 2008 року у справі «Лютов проти України» (*Lyutov v. Ukraine*), заява № 32038/04, п. 24). Таким чином, провадження тривало дев'ять років, один місяць та двадцять два дні.

А. Прийнятність

17. Суд зазначає, що ця скарга не є явно необґрунтованою у значенні пункту 3 статті 35 Конвенції. Далі Суд зазначає, що скарга не є неприйнятною з будь-яких інших підстав. Тому вона оголошується прийнятною.

В. Суть

18. Суд повторює, що розумність тривалості провадження повинна оцінюватись з урахуванням обставин справи та таких критеріїв: складність справи, поведінка заявника та відповідних органів влади, а також важливість спору для заявника (див., серед багатьох інших судових рішень, рішення у справі «Фрідлендер проти Франції» (*Frydlender v. France*) [ВП], заява № 30979/96, п. 43, ECHR 2000-VII).

19. Повертаючись до обставин цієї справи, Суд вважає, що ані складність справи, ані поведінка заявника, яка певною мірою сприяла тривалості провадження (див. пункти 8 та 10–12 вище), не можуть пояснити загальну тривалість провадження. З іншого боку, Суд вважає, що основні затримки були спричинені районним судом (див. пункти 8, 9 та 13 вище) та дворазовим направленням справи на новий розгляд (див. пункти 7 та 8 вище). Таким чином, Суд доходить висновку, що відповідальною за затягнуту тривалість провадження головним чином є держава.

20. Суд неодноразово встановлював порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у справах, що порушували питання, аналогічні тому, що порушується у цій справі (див. рішення у справі «Фрідлендер проти Франції» (*Frydlender v. France*), що наводилося вище).

21. Вивчивши усі подані матеріали, Суд вважає, що Уряд не надав жодного аргументу або факту, здатних переконати Суд дійти іншого висновку у цій справі. Беручи до уваги прецедентну практику з цього питання, Суд вважає, що у цій справі тривалість провадження була надмірною і не відповідала вимозі «розумного строку». Відповідно мало місце порушення пункту 1 статті 6.

II. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ КОНВЕНЦІЇ

22. Заявник також скаржився за пунктом 1 статті 6 та статті 13 Конвенції на незадовільний результат провадження, відсутність доступу до Верховного Суду та нездійснення цим судом публічного розгляду.

23. Ретельно вивчивши твердження заявника з урахуванням усіх матеріалів, що знаходяться у розпорядженні Суду, та тією мірою, якою питання, щодо яких скаржиться заявник, належать до його компетенції, Суд вважає, що вони не виявляють жодних ознак порушення прав та свобод, гарантованих Конвенцією.

24. Отже, ця частина заяви оголошується неприйнятною як явно необґрунтована відповідно до пунктів 3 та 4 статті 35 Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

25. Стаття 41 Конвенції зазначає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

A. Шкода та судові витрати

26. Заявник вимагав 35 000 євро відшкодування моральної шкоди.

27. Уряд не погодився з цією вимогою.

28. Суд вважає, що заявник мав зазнати моральної шкоди через виявлене порушення. Вирішуючи на засадах справедливості, Суд присуджує заявнику 1700 євро відшкодування моральної шкоди.

B. Пеня

29. Суд вважає за доцільне призначати пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* прийнятною скаргу стосовно надмірної тривалості провадження, а решту скарг у заяві — неприйнятними.

2. *Постановляє*, що мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

3. *Постановляє, що:*

(a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявникові 1700 (одну тисячу сімсот) євро відшкодування моральної шкоди разом з будь-якими податками, що можуть нараховуватись на цю суму, що має бути конвертована у валюту держави-відповідача за курсом станом на день розрахунку;

(b) зі спливом зазначеного тримісячного строку до повного розрахунку на зазначену вище суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) за курсом на день здійснення платежу.

4. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено у письмовій формі 6 жовтня 2011 року відповідно до пунктів 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Стівен ФІЛЛІПС
(Stephen Phillips)
Заступник Секретаря

Боштьян М. ЗУПАНЧІЧ
(Bostjan M. Zupancic)
Голова